

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Lukáš Kraus:

Reflexe v minulosti v mezinárodních vztazích:

Kauza svatyně Jasukuni v japonsko-čínských vztazích

Práce Lukáše Krause se zaměřuje na jeden z neuralgických bodů současných japonsko-čínských vztahů, jímž jsou návštěvy japonského premiéra (a dalších státních představitelů) ve svatyni Jasukuni, kde jsou pochováni japonští váleční padlí, včetně některých zločinců odsouzených tzv. Tokijským tribunálem po druhé světové válce. Práce zajímavým způsobem propojuje analýzu konkrétních bilaterálních vztahů s tématy vztahu mezi politikou a náboženstvím a ideologií či vlivu vnitřní politiky na mezinárodní vztahy. Vzhledem k důležitosti podstavení Japonska a Číny v mezinárodním systému i skutečnosti, že nejde o otázku, která by v českém prostředí byla často zmiňována, jde o téma mimořádně zajímavé.

Hlavní otázkou, kterou si autor klade, je, jakým způsobem ovlivňuje symbolika svatyně Jasukuni japonsko-čínské vztahy. Práci otevírá krátké, ale hutné a sugestivní vyličení zvěstev, jichž se dopustili příslušníci japonských ozbrojených sil v Číně především po roce 1937. Následuje charakteristika japonské reflexe vlastní minulosti po druhé světové válce a nástin vývoje japonsko-čínských vztahů v tomto období. Poté se autor zaměřuje otázky související s vlastní svatyní Jasukuni: líčí historické důvody jejího vzniku a způsob fungování a detailně se soustřeďuje na vztah mezi svatyní a pohřbíváním ostatků usvědčených válečných zločinců. V poslední části práce si potom všímá pravidelných návštěv svatyně japonským premiérem Koizumim a kritiky, kterou jeho kroky vyvolávaly na čínské straně.

Na práci je nutno ocenit maximální pečlivost při zpracovávání dostupných informací, stejně jako detailní rozbor okolností, jež se vztahují ke zřízení, fungování a politickému významu svatyně Jasukuni. Kapitoly, které ukazují na politický vliv nacionalistických organizací, jež jsou se svatyní úzce propojeny, patří k nejzajímavějším. Zde také autor opouští popisnou metodu a provádí analytické zhodnocení faktů. Je ale škoda, že stejně pečlivě nejsou analyzovány vztahy Japonska s Čínou. Čínská motivace ke kritice návštěv japonského premiéra v Jasukuni je sice nastíněna (viz kap. 6.2) a je také nutno ocenit zmínku o argumentech, které tvrdí, že rozhořčení čínské vlády může být do jisté (značné?) míry pouze předstírané. Autor v závěru své práce konstatuje, že za vlády premiéra Koizumiho byly japonsko-čínské vztahy nejhorší od normalizace v roce 1972, avšak ekonomické vztahy byly nadstandardní. Tím bezděky odhaluje hlavní slabinu práce: jestliže si ta klade za cíl vysvětlit, *jak* svatyně Jasukuni ovlivňuje japonsko-čínské vztahy, potom výše uvedené konstatování znamená v podstatě rezignaci na analyticky propracovanou odpověď. Jinak řečeno, práce poskytuje velmi precizní a fundovaný rozbor postavení svatyně Jasukuni v japonské (zahraniční) politice, jejím dopadem na japonsko-čínské vztahy se však zabývá jen omezeně a spíše popisnou formou (v praxi vyličením kroků japonského premiéra a verbálních čínských reakcí na ně).

Pokud jde o formální stránku práce, zde naopak není autorovi co vytknout: formulace úvodu i závěru, strukturování textu, použitý jazyk, poznámkový aparát i seznam použitých zdrojů splňují ta nejpřísnější měřítka.

Shrnu-li, práce Lukáše Krause představuje kvalitní text, který kromě podrobné a dobře strukturované empirické charakteristiky nabízí i analytické zhodnocení některých jejích aspektů. Jediným závažnějším problémem je, že hlavní výzkumná otázka, formulovaná v úvodu práce, zůstává do značné míry nezodpovězena. Práci samozřejmě doporučuji k obhajobě, navrhuji ji hodnotit jako **velmi dobrou až výbornou** podle výsledků ústní obhajoby.

V Praze dne 9. 6. 2007